

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W SZCZECINIE**

Szczecin, 24 lipca 2024 roku

UNP: 3201-24-112756

Sprawa: Kontrola w urzędzie
Znak sprawy: 3201-IWW.0921.15.2024.22
Kontakt: ias.szczecin@mf.gov.pl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana

Urząd Skarbowy w Choszcznie z siedzibą przy ul. Lipcowej 16, 73-200 Choszczno

Kierownik jednostki kontrolowanej

Mariola Piasecka – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Choszcznie (dalej: Naczelnik US)

Zakres kontroli

Prawidłowość i terminowość weryfikacji zwrotów podatku od towarów i usług

Okres objęty kontrolą

1.01.2023 r. – 31.12.2023 r.

Termin przeprowadzenia czynności kontrolnych

28.05.2024 r. – 27.06.2024

Kontrolę przeprowadził

starszy ekspert Służby Celno-Skarbowej.

Ocena skontrolowanej działalności

Ocena pozytywna z uchybieniami

Kontrolę odnotowano w książce kontroli urzędu pod poz. nr 1/2024

Kontrolą objęto i poddano ocenie dwa obszary:

- Organizacja systemu weryfikacji zwrotów podatku od towarów i usług oraz nadzór nad jej prawidłowym funkcjonowaniem,
- Prawidłowość i terminowość weryfikacji zwrotów podatku od towarów i usług.

I. Ustalenia stanu faktycznego

Ustalenia w zakresie organizacji systemu weryfikacji zwrotów podatku od towarów i usług oraz nadzoru nad jej prawidłowym funkcjonowaniem

Organizacja pracy i formy sprawowanego nadzoru

W 2023 r. w US w Choszczynie obsługą zwrotów VAT zajmowały się cztery komórki organizacyjne, tj:

- W komórce SOB obsługą deklaracji w kontrolowanym okresie zajmował się wyznaczony pracownik tej komórki (w 2023 roku był to kierownik komórki SOB, a w przypadku nieobecności osoba zastępująca kierownika).
- W Referacie Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA), obsługą zwrotów zajmowało się trzy osoby, w tym kierownik Referatu. Pracę komórki nadzorował kierownik SKA (w przypadku nieobecności osoba zastępująca kierownika), który jednocześnie opiniował „Analizę zasadności zwrotu VAT” przy zwrotach powyżej 10 000 zł.
- W komórce SEW realizacją zwrotów VAT w kontrolowanym okresie zajmował się jeden pracownik (w przypadku nieobecności osoba zastępująca tego pracownika). Pracę komórki nadzorował kierownik SEW (w przypadku nieobecności osoba zastępująca kierownika), który był jednocześnie akceptantem I stopnia zwrotu w systemie Poltax2BPlus.
- W weryfikacji zwrotu uczestniczył również kierownik Referatu Podatków Dochodowych i Podatku od Towarów i Usług oraz Podatków Majątkowych i Sektorowych SPV, który opisywał swoje uwagi pod „Analizą zasadności zwrotu VAT” przy zwrotach powyżej 10 000 zł.

Naczelnik US odniósł się do sposobu postępowania w zakresie obsługi zwrotów podatku od towarów i usług oraz do sposobu sprawowanego nadzoru¹, informując m.in.:

W momencie wpływu deklaracji dla podatku od towarów i usług do Urzędu drogą elektroniczną, oczekują one na obsłużenie w systemie SPEED (oczekuje na weryfikację) lub migrują się samodzielnie (w przypadku poprawnych deklaracji). Wyznaczony pracownik komórki SOB przy weryfikacji deklaracji sprawdza właściwość urzędu, terminowość, zgodność danych osobowych, unikatowość. Pracownik dokonuje kontroli formalnej takiej deklaracji. Deklaracje, które pozytywnie przejdą automatyczną weryfikację w SPEED automatycznie migrowane są do systemu PoltaxPlus oraz księgowane są na kartach kontowych w Poltax2BPlus. Pracownik SOB sporządza wydruk deklaracji VAT z odpisami (zwrotem) wraz z raportem deklaracji i przekazuje go do pracownika komórki SEW. Decyzję w zakresie akceptacji zwrotu oraz karty „Analizę zasadności zwrotu VAT” podejmował Naczelnik Urzędu (lub osoba zastępująca Naczelnika w przypadku jego nieobecności w Urzędzie). Po dokonaniu weryfikacji i stwierdzeniu możliwości realizacji zwrotu pracownik SKA w module KONTROLA systemu PoltaxPlus sporządza „Analizę zasadności zwrotu VAT”. W przypadku zwrotów do 10 000 zł pracownik samodzielnie zatwierdza kartę analizy (pod warunkiem niskiego ryzyka wyłudzenia podatku VAT). Przy zwrotach powyżej 10 000 zł pracownik sporządza wydruk kart „Analizy zasadności zwrotu VAT”. Do wydruku załącza zgromadzone dokumenty w tym kartę „Weryfikacja danych zawartych w aplikacji WRO-SYSTEM”. Analizę wraz z kompletem dokumentów przekazuje kierownikowi SKA do akceptacji. W przypadku pozytywnej weryfikacji „Analizy zasadności zwrotu VAT” kierownik SKA zamieszcza swoje uwagi w zakresie propozycji akceptacji zwrotu. Następnie kierownik SKA przekazuje komplet dokumentów do kierownika SPV, który

¹ Pismo [REDAKTOWANE] maja 2024 roku – akta kontroli str. 14-21

również opisuje propozycje akceptacji zwrotu. Ostatecznym akceptantem zwrotu pozostaje Naczelnik Urzędu (lub osoba zastępująca Naczelnika w przypadku jego nieobecności). Na każdym etapie weryfikacji zwrotu możliwy jest zwrot do pracownika prowadzącego sprawę celem przeprowadzenia dodatkowych czynności. Karta „Analizy zasadności zwrotu VAT” zaakceptowana przez Naczelnika przekazywana jest do pracownika SKA, który dokonuje zatwierdzenia zwrotu w module KONTROLA systemu PoltaxPlus. Pracownik SKA przedkłada zatwierdzony zwrot komórce rachunkowości (SEW). Na minimum pięć dni przed planowanym terminem zwrotu pracownik SEW opracowuje i przekazuje poszczególnym komórkom Urzędu do opisanie „Kartę potwierdzeń zwrotu VAT”. Po przekazaniu zatwierdzonych „Analiz zasadności zwrotu VAT” do komórki SEW, pracownik zmienia wskaźnik „PK” na „A”, co wskazuje na poprawność zwrotu. Następnie w planowanym dniu zwrotu jest on zlecany, bądź w przypadku wniosku o zaliczenie zwrotu na poczet przyszłych lub bieżących zobowiązań jest on przeksięgowywany. Pracownik SEW sprawdza przy tym, czy „Analiza zasadności zwrotu VAT” jest zatwierdzona. Po zleceniu zwrotu następuje dwustopniowa akceptacja w systemie Poltax2B Plus. Pierwszym akceptantem co do zasady jest kierownik komórki SEW, drugim akceptantem jest Naczelnik Urzędu.

Zgodnie z informacją Naczelnika US² nadzór nad terminowością dokonywania zwrotów polega m.in. na współpracy wyznaczonych pracowników Referatu Spraw Wierzycielskich oraz Rachunkowości i Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz kontroli Podatkowej, zgodnie z trybem określonym w piśmie organizacyjnym 4/2019 NUS w Choszcznie. I tak:

- wyznaczony pracownik SEW w okolicach 25 dnia miesiąca poprzedzającego przygotowuje harmonogram zwrotów do realizacji na przyszły miesiąc,
- w okolicach 10 dnia każdego miesiąca harmonogram ten jest aktualizowany (np. w związku ze złożonymi przez podatników korektami deklaracji),
- do 3 dnia następnego miesiąca komórka ta sporządza sprawozdania w sprawie wykonanych w danym miesiącu zwrotów. Harmonogramy oraz sprawozdania są przekazywane do Działu Spraw Wierzycielskich i Rachunkowości Podatkowej w Izbie Administracji Skarbowej w Szczecinie,
- pracownik referatu SEW jest w również w stałym kontakcie z pracownikami SKA celem realizacji zwrotów w terminie,
- ponadto kierownik SKA nadzoruje i monitoruje samodzielnie terminy zwrotów wynikających z deklaracji poprzez wygenerowanie na wybrany dzień raportu Poltax2BPlus „WB.R.4.18.D Zestawienie zwrotów - oczekujące z odpisów”. Analiza tego raportu pozwala na realizację przez komórkę SKA zwrotów z odpowiednim wyprzedzeniem.

Naczelnik US poinformował także o problemach oraz sytuacjach mogących wpływać na prawidłową realizację zadania, wskazując m.in. na:

- Wielozadaniowość pracowników obsługujących deklaracje VAT, którzy poza obsługą deklaracji ze zwrotem przeprowadzają także m.in. czynności sprawdzające oraz kontrole podatkowe, co ma wpływ na obciążenie obowiązkami pracowników. To może mieć wpływ na obsługę zwrotów VAT przez pracowników, np. na przedkładanie zwrotów do akceptacji tuż przed upływem terminu zwrotu, krótki czas na analizę zwrotu przez akceptujących zwroty;
- Wysoką liczbę zwrotów z 25 dniowym terminem na jego dokonanie, co wiąże się z tym, że czas na weryfikację takich zwrotów jest ograniczony i często przeprowadzenie pełnych czynności sprawdzających u podmiotu deklarującego zwrot nie jest w pełni możliwy;
- Brak doświadczenia zawodowego pracowników z niewielkim stażem pracy i często z małym

² Pismo [REDACTED] z 28 maja 2024 roku

doświadczeniem życiowym, co wymaga działań, aby zniwelować owe braki poprzez szkolenia oraz zachęcanie do samokształcenia. Wymaga to również większego nadzoru nad realizacją zadań przez tych pracowników.

Uregulowania wewnętrzne

Zgodnie z informacją otrzymaną od Naczelnika US³, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku obowiązywało Pismo organizacyjne Naczelnika Urzędu Skarbowego w Choszcznie nr 4/2019, w sprawie organizacji pracy w zakresie podatku od towarów i usług. Rzeczone pismo organizacyjne zawiera procedury w zakresie obsługi zwrotów podatku VAT w Urzędzie.

Pismo to nie uwzględnia uregulowań zawartych w „Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług” opracowanych przez Ministerstwo Finansów, z lutego 2022 roku (dalej Wytyczne MF), m.in. w zakresie zwrotów zrealizowanych w procesie automatyzacji i centralizacji.

Naczelnik US poinformował, że podjęte są już działania w celu opracowania nowej procedury obsługi deklaracji dla podatku od towarów i usług (w tym zwrotów tego podatku). Celem nowej procedury będzie uaktualnienie obowiązujących procedur. Jednocześnie w okresie objętym kontrolą stosowano Wytyczne MF z lutego 2022 roku.

Wytyczne MF nałożyły na naczelników urzędów skarbowych, obowiązki w zakresie uregulowania we własnym zakresie pewnych aspektów dotyczących dokonywanych zwrotów nadpłaty podatku VAT, w tym obowiązki w zakresie:

- określenia przez naczelnika urzędu skarbowego przesłanek uzasadniających nadanie podatnikowi znacznika Stop Auto-Zwrot w Poltax2BPlus, zasady weryfikacji jego aktualności oraz osób odpowiedzialnych za wprowadzenie i wycofanie znacznika,
- określenia przez naczelnika urzędu skarbowego w procedurze wewnętrznej sposobu ustalania losowego doboru próby kontrolnej zwrotów zrealizowanych w procesie automatyzacji i centralizacji.

W Naczelnik US odnosząc się do nałożonych obowiązków poinformował⁴ m.in. że:

W 2023 roku nie wystąpiły przypadki nadania podatnikowi znacznika Stop AUTO_ZWROT. W Urzędzie trwają prace związane z opracowaniem nowej procedury obsługi deklaracji dla podatku od towarów i usług. Opracowana procedura będzie kompleksowym pismem organizacyjnym, zastępującym pismo organizacyjne nr 4/2019 w sprawie organizacji pracy w zakresie podatku od towarów i usług, dokonywania zwrotu tego podatku oraz kwestie zwrotów realizowanych w procesie centralnego badania zasadności i automatycznej realizacji AUTO-ZWROT (w tym kwestie przesłanek uzasadniających nadanie podatnikowi znacznika Stop AUTO-ZWROT w systemie Poltax2bPlus oraz próby kontrolnej ATO-ZWROT zgodnie z Wytycznymi do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług. Planowane wprowadzenie nowej procedury to III kwartał 2024 roku.

Z uzyskanej informacji wynika więc, że do chwili kontroli nie zostały zrealizowane wskazane zalecenia z Wytycznych MF.

³ Pismo [redacted] z 28 maja 2024 roku

⁴ Pismo [redacted] z 13 czerwca 2024 r. – akta kontroli str. 26-30

Kontrole funkcjonalne

W okresie objętym kontrolą kierownictwo urzędu skarbowego przeprowadziło łącznie 3 kontrole funkcjonalne⁵, w tym:

- Kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Kontroli Podatkowej (SKA) – przeprowadził 2 kontrole funkcjonalne:
 - ✓ Zakończoną 31 marca 2023 roku dot. prawidłowości realizacji zadania w zakresie badania próby kontrolnej zwrotów VAT zrealizowanych w procesie AUTO-ZWROT. Kontrola objęła zwroty przypadające na okres od marca do grudnia 2022 roku i w toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - ✓ Zakończoną 20 października 2023 roku przeprowadzoną na stanowisku pracy starszego referenta. Kontrola objęła m.in. realizację przez pracownika zwrotów podatku od towarów i usług i w jej wyniku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nieterminowej realizacji przydzielonych do wykonania czynności sprawdzających oraz braku realizacji zleconych czynności sprawdzających związanych ze zwrotem podatku pomimo zbliżającego się terminu tego zwrotu;
- Kierownik Referatu Spraw Wierzycielskich oraz Rachunkowości (SEW) przeprowadził kontrolę funkcjonalną zakończoną 20 grudnia 2023 roku, w zakresie prawidłowości realizacji zwrotów nadpłat z podatku od towarów i usług. Kontrola objęła okres października 2023 roku i w jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nie stwierdzono uchybień lub nieprawidłowości w trakcie przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych.

Ocena kontrolowanego obszaru

Mając na względzie:

- przekazane przez Naczelnika US informacje, w zakresie realizowania przez pracowników w 2023 roku w sposób poprawny i terminowy obsługi zwrotów podatku VAT,
- wyników przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych,
- istniejących problemów lub sytuacji mogących wpływać na prawidłową realizację zadań związanych z dokonywaniem zwrotów,
- brak skarg podatników na beczynność lub przewlekłość organu rozpatrującego wnioski o zwrot nadpłaty,

oraz jedynie pojedyncze uchybienia:

- brak aktualizacji uregulowania wewnętrznego, tj. pisma organizacyjnego 4/2019 Naczelnika US w Choszcznie, uwzględniającego Wytyczne MF z lutego 2022 r. (stosowano się jednak bezpośrednio do Wytycznych MF),
- niezrealizowanie zaleceń wskazanych w wytycznych MF z lutego 2022 roku do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług, w zakresie uregulowania w procedurach wewnętrznych dwóch zagadnień (niewprowadzenie zalecanych uregulowań wewnętrznych nie miało negatywnego wpływu na prawidłowość realizacji zadań),

oceną cząstkową kontrolowanego podobszaru jest **ocena pozytywna**.

⁵ Informacje o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych – pismo Naczelnika US z 13 czerwca 2024 roku

2. Prawdliwość i terminowość weryfikacji zwrotów podatku od towarów i usług

Ustalenia ogólne

Ustaliliśmy, że w 2023 roku w US w Choszczynie dokonano 1 444 zwrotów VAT, na łączną kwotę 33 489 205,34 złotych⁶. Objęte były one formularzami:

Rodzaj formularza	VAT-7	VAT-7K	ZOB-D
Liczba zwrotów	1 378	51	15

Z dokonanych 1 444 zwrotów, część objęta była procesem centralnego badania zasadności i automatycznej realizacji Auto_Zwrot (proces A_Z), co przedstawia poniższa tabela:

Liczba zwrotów objętych procesem A_Z	485
Liczba zwrotów objętych obowiązkiem dokonywania czynności analitycznych w US	959
Razem zwrotów:	1 444

2.1. Terminowość dokonywania zwrotu

Na podstawie otrzymanych informacji od Naczelnika US oraz wygenerowanych raportów wynika, że w 2023 roku deklarowane były zwroty z terminami 25, 60 i 180 dniowymi. Nie wystąpiły przypadki deklarowania zwrotów z terminami 15 i 40 dni.

✓ Z danych zawartych w uzyskanych raportach zawierających terminy dokonania zwrotów oraz z informacji uzyskanej od Naczelnika US wynika⁷, że w kontrolowanym okresie wystąpiły dwa przypadki dokonania zwrotu z przekroczeniem terminu wynikającego z deklaracji. Jeden przypadek związany jest z postanowieniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie uchylającym postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w Choszczynie przedłużającego termin zwrotu różnicy podatku od towarów i usług. W wyniku uchylecia postanowienia NUS wypłacono podatnikowi odsetki w wysokości 194 zł. Dyrektor IAS w Szczecinie, uchylając postanowienie przedłużające termin zwrotu, uzasadnił to niewykazaniem przez Naczelnika US w wystarczający sposób zasadności przedłużenia terminu zwrotu podatku (lakoniczność uzasadnienia do przedłużenia terminu zwrotu zawartego w wydanym postanowieniu NUS). Zwrotu z 60 dniowym terminem dokonano w 98 dniu od dnia złożenia deklaracji.

Drugi przypadek dotyczył podatnika, który pomimo zadeklarowanego zwrotu nie zgłosił rachunku bankowego do zwrotów. Pomimo kilkukrotnych prób kontaktu podatnik do chwili obecnej nie zgłosił rachunku bankowego w Urzędzie. W związku z zajęciem wierzytelności podatnika przez komornika, zwrot ten został przekazany na rachunek komornika. W przypadku tym nie naliczono podatnikowi odsetek.

⁶ Raport z systemu Poltax@BPlus WB.R.4.18.A -Zestawienie zwrotów - wystawione – szczegółowo – akta kontroli str. 41-73

⁷ Pisma Naczelnika US z 28 maja 2024 roku oraz z 13 czerwca 2024 roku

Ustalenia odnośnie zwrotów, w których wydawane były postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu

Naczelnik US poinformował, że w kontrolowanym okresie u trzech podmiotów wydane zostały postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu (odnośnie 4 złożonych deklaracji z wykazaniem zwrotu). Ustalono, że każdorazowo postanowienia te wydawano i wysyłano do podatników przed upływem terminów zwrotów. Odbiór tych postanowień przez podatników również został dokonany przed upływem terminu zwrotu wynikającego z deklaracji.

- W przypadku pierwszego zwrotu z 60 dniowym terminem (dot. deklaracji ██████████ złożonej 24.04.2023), Naczelnik US wydał postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu podatku, uchylone przez Dyrektora IAS z powodu niewykazania w wystarczający sposób zasadności przedłużenia terminu zwrotu⁸ (po złożonym zażaleniu przez podatnika). W wyniku uchylecia postanowienia NUS, zwrotu dokonano po 98 dniach od złożenia deklaracji.
- W przypadku drugiego zwrotu (deklaracja ██████████) Naczelnik wydał postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu podatku, co było związane z prowadzonymi czynnościami sprawdzającymi. Wydane przed upływem pierwotnego terminu postanowienie zawierało odpowiednie uzasadnienie wykazujące zasadność przedłużenia terminu zwrotu. Strona nie składała zażalenia na wydane postanowienie.
- W przypadku trzeciego i czwartego zwrotu (dot. tego samego podatnika – deklaracja ██████████ złożona 19.02.2023 oraz deklaracja ██████████ złożona 18.03.2023) Naczelnik US wydał 3 postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu, dotyczące zwrotów wynikających z 2 deklaracji tego samego podatnika. Poprzez wydanie postanowień przedłużono pierwotny termin zwrotu łącznie o ok. 6 miesięcy w przypadku jednego zwrotu (zwrot nastąpił po 222 dniach zamiast w terminie 60 dni) oraz o ok. 5 miesięcy w przypadku drugiego zwrotu (zwrot nastąpił po 195 dniach zamiast w terminie 60 dni).

Odnośnie dwóch ostatnich zwrotów ustalono, że pierwsze postanowienie o przedłużeniu terminu zwrotu z 4 kwietnia 2023 roku, wydane zostało po zakończonych w dniu 28 marca 2023 roku czynnościach sprawdzających z wynikiem negatywnym (w zakresie złożonej pierwszej deklaracji), a już po rozpoczęciu kolejnych czynności sprawdzających obejmujących większy zakres czynności. Również drugie czynności sprawdzające zakończyły się wynikiem negatywnym.

Jako uzasadnienie przedłużenia do 17 lipca 2023 roku terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, w tym postanowieniu podano:

Z uwagi na konieczność dokonania czynności w celu ustalenia stanu faktycznego, formalnej poprawności dokumentów oraz prawidłowości danych wykazanych w złożonych deklaracjach JPK_W7M za styczeń 2023 oraz luty 2023, zgodnie z przepisem (...).

W przypadku drugiego wydanego postanowienia z 5 lipca 2023 r. (przedłużenie terminu zwrotu do 31 sierpnia 2023 roku), jako uzasadnienie przedłużenia podano w postanowieniu:

Z uwagi na konieczność dokonania czynności mających na celu ustalenie stanu faktycznego, formalnej poprawności przedłożonych przez panią dokumentów (w tym dostarczonych 3 lipca 2023 r.) oraz prawidłowości danych wykazanych w złożonych deklaracjach JPK_V7M za styczeń i luty 2023, zgodnie z przepisem (...).

⁸ Skan wydanego postanowienia Dyrektora IAS w Szczecinie z 28 lipca 2023 roku – akta kontroli str. 102-107

W przypadku trzeciego postanowienia z 29 sierpnia 2023 r. (przedłużeniu terminu zwrotu do 30 września 2023 roku) treść uzasadnienia jest identyczna jak w przypadku wcześniejszego uzasadnienia postanowienia z 5 lipca 2023 r. Data faktyczna dokonania zwrotu 2 deklaracji złożonych 19 lutego 2023 i 18 marca 2023 roku (dot. deklaracji [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE] z 60 dniowym terminem zwrotu) to 29.09.2023 rok.

Treść uzasadnień zawartych w 3 kolejnych postanowieniach przedłużających termin zwrotu o 162 dni (dot. pierwszej deklaracji) i 135 dni (dot. drugiej deklaracji) wskazuje, że w tych przypadkach nie przedstawiono w wydanych postanowieniach wystarczających przesłanek uzasadniających tak długi okres rozpatrywania zwrotów.

Ustalenia w zakresie weryfikacji prawidłowości deklarowanego 25 dniowego terminu zwrotu podatku VAT

Ustalono, że w próbie kontrolnej wytypowanych 43 deklaracji, 10 przypadków dotyczyło deklaracji z 25 dniowym terminem zwrotu.

W 9 przypadkach podstawą dokonania zwrotu był wniosek podatnika, o którym mowa w art. 87 ust 6a ustawy o podatku od towarów i usług (Na wniosek podatnika, zawarty w złożonej deklaracji podatkowej, urząd skarbowy jest obowiązany dokonać zwrotu różnicy podatku, o której mowa w ust. 2, na rachunek VAT podatnika w terminie 25 dni, licząc od dnia złożenia rozliczenia). W pozostałym przypadku podstawą 25 dniowego terminu był art. 87 ust 6 ustawy o podatku od towarów i usług. Ustalono że, pracownik zbadał spełnienie warunków wynikających z tego przepisu, co potwierdził w sporządzonej notatce służbowej.

Ponadto ustalono, że w kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki złożenia skargi podatników na bezczynność lub przewlekłość organu rozpatrującego wniosek o zwrot nadpłaty.

2.2. Prawidłowość działań weryfikujących zasadność dokonywania zwrotów nieobjętych procesem automatyzacji i centralizacji (Auto_Zwrot)

Do kontroli wytypowano 43 deklaracji z kwotą zwrotu przekraczającą 20 000 złotych (kwota zwrotu nie objęta procesem automatyzacji i centralizacji)⁹.

Zgodnie z Wytycznymi MF, przed dokonaniem zwrotu podatku VAT należy sprawdzić zasadność wykazanej przez podatnika w deklaracji kwoty zwrotu, poprzez przeprowadzenie czynności analitycznych mających na celu wstępną ocenę ryzyka w zakresie wykazanego zwrotu. Potwierdzenie przeprowadzonych czynności potwierdza karta „Analizy Zasadności Zwrotu VAT (dalej: karta analizy). Ustalono, że we wszystkich wytypowanych 43 przypadkach, przed terminem zwrotu została sporządzona przez pracownika Referatu Czynności Analitycznych Sprawdzających karta analizy, potwierdzająca przeprowadzenie czynności analitycznych. We wszystkich przypadkach na kartach analizy jest zwrot zaakceptowany przez Naczelnika US lub przez osobę upoważnioną przez Naczelnika US. Wraz ze sporządzeniem karty analizy, pracownik sporządzał również wydruki z odpowiednich systemów oraz sporządzał inne dokumenty potwierdzające dokonanie czynności analitycznych dotyczące deklarowanego zwrotu.

⁹ Wykaz 43 deklaracji objętych próbą kontrolną – akta kontroli str. 74-76

Zgodnie z Wytycznymi MF, na podstawie przeprowadzonych czynności analitycznych naczelnik urzędu skarbowego lub osoba przez niego upoważniona podejmuje odpowiednio decyzję o rozpoczęciu czynności sprawdzających (podejmowanych w celu wyjaśnienia wątpliwości dotyczących prawidłowości i rzetelności sporządzanych deklaracji), kontroli podatkowej, wszczęciu postępowania podatkowego lub sporządzenia wniosku o wszczęciu kontroli celno-skarbowej.

Zgodnie ze wzorem formularza karty analizy pracownik przeprowadzający czynności analityczne winien wskazać na formularzu odpowiednio, że przeprowadzone czynności analityczne wskazują:

- ✓ albo na zatwierdzenie zwrotu,
- ✓ albo na przeprowadzenie czynności sprawdzających,
- ✓ albo na przeprowadzenie weryfikacji danych rejestracyjnych,
- ✓ albo na przeprowadzenie kontroli podatkowej.

Na kartach analizy sporządzonych do 43 wytypowanych deklaracji, we wszystkich przypadkach było zaznaczone, że wyniki przeprowadzonych czynności analitycznych wskazują na zatwierdzenie zwrotu (nie było przypadku wskazania innej opcji).

Mając na względzie informacje z US, że w przypadku 26 deklaracji objętych kontrolą były jednak przeprowadzone czynności sprawdzające, zwrócono się do Naczelnika o wyjaśnienie tej kwestii.

Naczelnik US poinformował¹⁰, że w 2023 roku po podjętych czynnościach analitycznych wobec deklaracji z wykazanymi zwrotami nie podjęto decyzji o przeprowadzeniu kontroli podatkowej, wszczęciu postępowania podatkowego, sporządzeniu wniosku o kontrolę celno-skarbową.

Odnosząc się natomiast do czynności sprawdzających Naczelnik US poinformował¹¹:

Generalną zasadą wypracowaną w komórce SKA jest prowadzenie czynności sprawdzających w zakresie danego zwrotu przed sporządzeniem wydruku „Analizy Zasadności Zwrotu VAT” (np. pełnych czynności sprawdzających dotyczących konkretnego zwrotu, czynności dotyczących kwot do przeniesienia z poprzednich deklaracji, czynności związanych z weryfikacją zakupu środka trwałego). Materiały pozyskane w toku takich czynności sprawdzających są podpinane pod kartę analizy, a opis czynności sprawdzających jest w tej karcie odnotowany. Takie czynności wprowadzane są również do systemu ZISAR Plus. Zdarzają się także sytuacje, gdzie akceptujący zwrot pomimo zaakceptowania zwrotu na karcie analizy odnotowuje uwagi dotyczące np. przeprowadzenia czynności sprawdzających w następnym okresie rozliczeniowym lub kontynuowania już rozpoczętych czynności.

Dodatkowo Naczelnik US przekazał¹², że w jego ocenie zapisy Wytycznych MF oraz pisma organizacyjnego nr 4/2019 nie uzależniają możliwości przeprowadzenia czynności sprawdzających wyłącznie od decyzji naczelnika lub osoby upoważnionej przez niego, tym bardziej że zapisy tam zawarte umożliwiają przeprowadzenie czynności sprawdzających na etapie działań pracownika przed sporządzeniem „Analizy Zasadności Zwrotu VAT”.

Z uzyskanych ustaleń wynika, że stosowana w US praktyka polegająca na tym, że pracownik w trakcie prowadzonych czynności analitycznych podejmuje decyzje o przeprowadzaniu czynności sprawdzających, a następnie po ich zakończeniu sporządza kartę analizy, w której zawarte są ustalenia czynności sprawdzających, jest niezgodna z Wytycznymi MF ponieważ:

¹⁰ Pismo Naczelnika US z 13 czerwca 2024 roku – akta kontroli str. 26-30

¹¹ Pismo Naczelnika US z 28 maja 2024 roku – akta kontroli str. 14-21

¹² Pismo Naczelnika US z 13 czerwca 2024 roku

- generalną zasadą określoną w Wytycznych MF w zakresie sprawdzania zasadności wykazanej przez podatnika w deklaracji VAT kwoty zwrotu, jest podejmowanie przez naczelnika urzędu skarbowego lub przez osobę przez niego upoważnioną, odpowiedniej decyzji o rozpoczęciu czynności sprawdzających po przeprowadzonych czynnościach analitycznych,
- przeprowadzenie czynności analitycznych potwierdza karta „analiza Zasadności zwrotu VAT” generowana w module Kontrola systemu PoltaxPlus lub przy wykorzystaniu innego narzędzia informatycznego,
- formularz karty analizy przewiduje możliwość zaznaczenie przez pracownika sporządzającego kartę, wyboru proponowanych działań związanych z wynikiem przeprowadzonej analizy,
- formularz karty analizy zawiera rubryki, w których kierownik komórki wyraża opinię co do zaproponowanego działania, a naczelnik US podejmują następnie odpowiednią decyzję co do zwrotu.

Ustalenia w zakresie dokumentowania przeprowadzonych czynności sprawdzających w zakresie zasadności wykazanej kwoty zwrotu

Zgodnie z Wytycznymi do czynności sprawdzających z września 2021 roku (zatwierdzonymi przez Szefa KAS), z każdej czynności sprawdzającej powinna być sporządzona adnotacja lub protokół, z uwzględnieniem zapisów art. 172 § 1 i art. 177 § 1 Ordynacji podatkowej, tj.:

- organ podatkowy sporządza protokół z każdej czynności postępowania mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy chyba, że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie,
- czynności organu podatkowego, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika dokonującego tych czynności.

Ustalono na podstawie 6 wytypowanych przypadków, w których zgodnie z danymi zawartymi w systemie ZISAR były przeprowadzone czynności sprawdzające, że w urzędzie nie były sporządzane dokumenty potwierdzające przeprowadzenie czynności sprawdzających, w formie protokołu lub adnotacji podpisanych przez pracownika.

Naczelnik US odnosząc się do tej kwestii poinformował m.in.¹³:

Zgodnie z obowiązującym pismem organizacyjnym nr 4/2019 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Choszczynie w sprawie organizacji pracy w zakresie podatku od towarów i usług, na okoliczność przeprowadzenia czynności sprawdzających z udziałem podatnika, pracownik SKA sporządza protokół, który przedkłada do podpisania podatnikowi, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie (§ 13 ust. 9). Natomiast zgodnie z § 5 działu IV ust. 4 Wytycznych do organizacji pracy urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług z lutego 2022 roku wynika, że czynności analityczne potwierdza Analiza Zasadności Zwrotu VAT generowana w module Kontrola systemu PoltaxPlus lub przy wykorzystaniu innego narzędzia informatycznego, o co najmniej takiej funkcjonalności. Analiza zwrotu jest sporządzana do każdego zwrotu i stanowi dokument potwierdzający weryfikację zwrotu. Stanowi zatem „inny sposób utrwalenia czynności na piśmie”. Jednocześnie należy zauważyć, że Analiza Zasadności Zwrotu VAT zawiera adnotację pracownika na temat przeprowadzonych czynności służbowych w ramach weryfikacji zwrotu. Ponadto kolejnym dokumentem potwierdzającym weryfikację zwrotu utrwaloną na piśmie jest dokument „Weryfikacja danych zawartych w aplikacji WRO-System”. Adnotacje odnośnie dokonanej weryfikacji w ramach prowadzonych przez pracownika czynności zawierają się w opisie Analizy zasadności zwrotu VAT

¹³ Pismo Naczelnika US z 25 czerwca 2024 roku – akta kontroli str. 36-40

oraz w informacji „Weryfikacja danych zawartych w aplikacji WRO-System”. Oba dokumenty podpisywane są przez pracownika. Jednocześnie zaznaczyć należy, że w Urzędzie są także prowadzone czynności sprawdzające utrwalane w formie protokołów z czynności sprawdzających, jak i innych adnotacji (notatek służbowych).

Uznanie, iż wytwarzane dokumenty takie jak „Analiza Zasadności Zwrotu VAT” i „Weryfikacja danych zawartych w aplikacji WRO-System” podpisane przez pracownika, które każdorazowo są sporządzane w przypadku podejmowania czynności analitycznych wobec zwrotów nieobjętych procesem automatyzacji i centralizacji (Auto_Zwrot), mogą zarazem dokumentować przeprowadzone czynności sprawdzające (w sposób zgodny z Wytycznymi do czynności sprawdzających z września 2021 roku), nie pozwala rozróżnić w praktyce, czy dokumentują one czynności analityczne, czy też czynności sprawdzające. W konsekwencji każde tak udokumentowane przeprowadzone czynności analityczne mogą być uznane za udokumentowanie przeprowadzonych czynności sprawdzających.

Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, przeprowadzenie czynności sprawdzających winno mieć swoje odzwierciedlenie w systemie ZISAR.

Ustalono, że spośród wskazanych przez urząd 27 przypadków przeprowadzonych czynności sprawdzających, w 26 przypadkach czynności sprawdzające zostały odnotowane w systemie ZISAR. Odnośnie czynności sprawdzających dot. deklaracji o nr [REDAKTOWANO] (złożonej 26.06.2023), które nie zostały wprowadzone do systemu ZISAR, Naczelnik poinformował, że była to sytuacja incydentalna, wynikająca z niedopatrzenia.

Stwierdzono zarazem, że w niektórych przypadkach (5 przypadków), karty czynności sprawdzających tworzone w systemie ZISAR, były zatwierdzone ze zwłoką przez pracowników (ponad miesiąc od zakończonych czynności sprawdzających).

Naczelnik US odnosząc się do wymienionych przypadków poinformował¹⁴, że pracownicy zostali zobligowani do zatwierdzania kart czynności sprawdzających zgodnie z podręcznikiem użytkownika systemu.

Ustalenia w zakresie prawidłowości postępowania przy akceptacji zwrotu na karcie analizy i sporządzaniu Karty zwrotu podatku VAT, w przypadkach gdy były przeprowadzane czynności sprawdzające

W kilku przypadkach stwierdziliśmy, że akceptacja zwrotu na karcie analizy lub utworzenie Karty zwrotu podatku VAT zostały dokonane przed zakończeniem prowadzonych czynności sprawdzających, których data zakończenia wymieniona jest w kartach czynności sprawdzających sporządzanych w systemie ZISAR. Mogłoby to wskazywać, że akceptacje zwrotów lub utworzenie karty zwrotów zostały dokonane przedwcześnie, tj. przed zakończeniem czynności sprawdzających.

Dotyczy to przypadków:

- Deklaracja [REDAKTOWANO] złożona 19.12.2022 (NIP [REDAKTOWANO])
Zwrot został zaakceptowany na karcie analizy w dniu 4.01.2023 roku. Akceptacja zwrotu nastąpiła na 5 dni przed zakończeniem prowadzonych czynności sprawdzających (zgodnie z ZISAR czynności sprawdzające rozpoczęły się 29.12.2022 a zakończyły 9.01.2023);
- Deklaracja [REDAKTOWANO] złożona 9.01.2023 (NIP [REDAKTOWANO]).

¹⁴ Pismo Naczelnika US z 25 czerwca 2024 roku – akta kontroli str. 36-40

Zwrot został zaakceptowany na karcie analizy 1.02.2023 roku. Akceptacja zwrotu nastąpiła na 7 dni przed zakończeniem prowadzonych czynności sprawdzających (zgodnie z ZISAR czynności sprawdzające rozpoczęły się 23.01.2023 a zakończyły 08.02.2023).

- Deklaracja [REDAKTOWANE] złożona 25.01.2023 (NIP [REDAKTOWANE])
Zwrot został zaakceptowany na karcie analizy 8.03.2023 roku. Akceptacja zwrotu nastąpiła jeszcze przed rozpoczęciem czynności sprawdzających przeprowadzonych zgodnie z zapisem w ZISAR w okresie 14.03-30.03.2023 roku. Karta zwrotu została sporządzona 15.03.2023 przed zakończeniem czynności sprawdzających.
- Deklaracja [REDAKTOWANE] złożona 01.03.2023 (NIP [REDAKTOWANE])
Zwrot został zaakceptowany na karcie analizy 21.04.2023 roku. Akceptacja zwrotu nastąpiła na 6 dni przed zakończeniem czynności sprawdzających (zgodnie z ZISAR czynności sprawdzające rozpoczęły się 13.03.2023 a zakończyły 27.04.2023). Również karta zwrotu została sporządzona przed zakończeniem czynności sprawdzających, tj. 18-21.04.2023.
- Deklaracja [REDAKTOWANE] złożona 23.03.2023 (NIP [REDAKTOWANE])
Zwrot został zaakceptowany na karcie analizy 7.04.2023. Karta zwrotu została sporządzona 29-31.03.2023, jeszcze przed zaakceptowaniem zwrotu oraz przed zakończeniem prowadzonych czynności sprawdzających (czynności sprawdzające zakończono 6.04.2023).
- Deklaracja [REDAKTOWANE] złożona 10.05.2023 (NIP [REDAKTOWANE])
Zwrot został zaakceptowany na karcie analizy 5.07.2023. Karta zwrotu została sporządzona 26-28.06.2023, jeszcze przed zaakceptowaniem zwrotu oraz przed przeprowadzonymi 29.06.2023 czynnościami sprawdzającymi.

Odnosząc się do tych przypadków Naczelnik wyjaśnił¹⁵ m.in., że:

- Daty zakończenia czynności sprawdzających wskazane w systemie ZISAR różniące się od dat zakończenia czynności analitycznych w kartach analizy zwrotu, mogą być niewłaściwe, co wynikać mogło z problemów systemowych z ZISAR Plus albo z konieczności ponownego przeprowadzenia weryfikacji zwrotu albo z powodu niedopatrzenia;
- Czynności wynikające z deklaracji nr [REDAKTOWANE] przeprowadzone po akceptacji zwrotu były zainicjowane przez bezpośredniego przełożonego. Działania te nie zawierają uchybień;
- Rodzaj danych zawartych w kartach potwierdzenia zwrotu VAT powoduje, że ich sporządzenie nie jest uzależnione od faktu prowadzenia bądź nieprowadzenia analiz, czynności sprawdzających.

Jednocześnie Naczelnik US poinformował:

Z uwagi na pojawianie się takich przypadków wprowadzania danych do systemu ZISAR Plus kierownik SKA przeprowadzi w 2024 roku dodatkową, pozaplanową kontrolę funkcjonalną w tym zakresie. Jednocześnie w związku z tym, że system ZISAR Plus wymaga ciągłego poszerzania wiedzy niezbędnej do właściwej obsługi od końca 2023 roku w referacie SKA odbywają się cykliczne spotkania pracowników dotyczące poprawności wprowadzania danych do systemu i wyjaśniania wątpliwości w tym zakresie. Proces ten jest objęty nadzorem ze strony kierownika SKA oraz Naczelnika.

2.3. Weryfikacja zwrotów objętych procesem centralnego badania zasadności i automatycznej realizacji Auto_Zwrot

Zgodnie z Wytycznymi MF, w przypadku zwrotów zrealizowanych w procesie automatyzacji

¹⁵ Pismo Naczelnika US z 25 czerwca 2024 roku

i centralizacji obsługi zwrotów:

- naczelnik urzędu skarbowego zobowiązany jest do okresowego badania zasadności zwrotów wybranych do próby kontrolnej,
- pracownicy winni wprowadzać w uzasadnionych przypadkach w Poltax2BPlus znacznik Stop Auto_Zwrot, który wyłącza podmiot z procesu centralnego badania zasadności zwrotu VAT,
- próby kontrolne pobierane są za każdy miesiąc losowo, w zależności od kwoty zwrotu ustalone zostały minimalne wielkości próby,
- naczelnicy urzędu są zobowiązani do określenia w procedurach wewnętrznych sposobu ustalania losowego doboru próby,
- do weryfikacji zwrotów stanowiących pobraną próbę stosuje się odpowiednio uregulowania określone w § 5 pkt II-V Wytycznych MF.

Dokonane ustalenia w zakresie realizacji obowiązków określonych w Wytycznych MF

Na podstawie otrzymanych raportów miesięcznych z 2023 roku dotyczących Auto_Zwrotów¹⁶, informacji przekazanych przez Naczelnika US¹⁷, a także skanów dokumentacji dotyczącej przeprowadzonych czynności weryfikacyjnych wobec 11 auto_zwrotów¹⁸ (auto_zwroty zrealizowane w okresie styczeń -listopad 2023 roku, zweryfikowanych w urzędzie), ustaliliśmy:

- W 2023 roku w kontrolowanym urzędzie cyklicznie była badana zasadność dokonanych za pomocą systemu Auto_Zwrot, zwrotów podatku VAT. Potwierdzają to sporządzane comiesięczne raporty wysyłane do odpowiedniej komórki IAS w Szczecinie;
- Na 485 zrealizowanych w 2023 roku zwrotów objętych procesem centralnego badania zasadności i automatycznej realizacji (Auto_Zwrot), w urzędzie przeprowadzono łącznie 108 czynności weryfikujących zasadność zwrotu objętego Auto-Zwrotem (czynności po terminie zwrotu VAT);
- Czynności weryfikacyjne wobec zwrotów objętych procesem centralnego badania zasadności i automatycznej realizacji Auto_Zwrot, były prowadzone wyłącznie w formie czynności analitycznych, co wynikało z braku wątpliwości co do prawidłowości i rzetelności sporządzanych deklaracji (informacja Naczelnika US¹⁹).

Naczelnik US odnosząc się do kwestii, czy podejmowanie działań weryfikacyjnych tylko formie czynności analitycznych jest wystarczające, poinformował że:

Próba kontrolna AUTO-ZWROT odbywa się w ramach czynności analitycznych i w naszej ocenie jest to wystarczające i zgodne z zapisami Wytycznych MF. Wytyczne wskazują przy tym, że na podstawie przeprowadzonych czynności analitycznych podejmowana jest decyzja o rozpoczęciu czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, wszczęciu postępowania podatkowego lub sporządzeniu wniosku o wszczęcie kontroli celno-skarbowej. Nie wystąpiły okoliczności uzasadniające przeprowadzenia takich czynności. (...) Pragnę zauważyć, że komórka SKA, wykonująca weryfikację w ramach próby kontrolnej AUTO-ZWROT, realizuje znaczny zakres zadań związanych z m.in. analizą ryzyka, obsługą merytoryczną podatników, weryfikacją poprawności zadeklarowanych zwrotów podatków bezpośrednich, czynnościami sprawdzającymi, kontrolą podatkową, informacjami sygnałnymi, weryfikacją oświadczeń majątkowych, operacjami ponadregionalnymi, czynnościami

¹⁶ Raporty miesięczne dot. Auto_Zwrotów – akta kontroli str.78-89

¹⁷ Pismo Naczelnika US z 13 czerwca 2024 r. – akta kontroli str.26-30 oraz z 25 czerwca 2024 r. – akta kontroli str. 36-40

¹⁸ Wykaz 11 zwrotów objętych kontrolą – akta kontroli str. 90

¹⁹ Pismo Naczelnika US z 13 czerwca 2024 roku – akta kontroli str. 26-30

mandatowymi, jak również obszarem nieujawnionych źródeł przychodów;

- Zgodnie z wytycznymi MF, w celu monitorowania poprawności funkcjonowania procesu AUTO_ZWROT, ewidencjonowanie wyników badania następuje w systemach dedykowanych czynnościom sprawdzającym (ZISAR) i/lub kontroli podatkowej (PoltaxPlus, moduł Kontrola).

Odnośnie wytypowanych do kontroli 11 zwrotów objętych procesem centralnego badania zasadności i automatycznej realizacji Auto_Zwrot, wobec których w Urzędzie prowadzono weryfikację zasadności zwrotów (10 przypadków dotyczących zwrotów o wartości mniejszej niż 10 000 złotych, jeden przypadek dotyczący zwrotu przekraczającego 10 000 złotych) ustalono, że we wszystkich przypadkach fakt przeprowadzenia weryfikacji został odnotowany w systemie ZISAR.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami²⁰, w przypadku weryfikacji tego typu zwrotów w Urzędzie wykorzystuje się Analizę Zasadności Zwrotu VAT dostępną w systemie PoltaxPlus. Jednakże tylko w przypadku zwrotów przekraczających 10 000 złotych karty analizy są drukowane i akceptowane podpisem przez osoby funkcyjne. W przypadku zwrotów do 10 000 złotych kart analizy nie drukuje się, a fakt przeprowadzonej analizy ma odzwierciedlenie tylko jako ślad w systemie;

- W poszczególnych miesiącach 2023 roku były każdorazowo przestrzegane minimalne progi próby kontrolnej zwrotów (3% zwrotów w kwocie do 2 000 zł, 8% zwrotów w kwocie 2 001 - 5 000 zł, 15% zwrotów w kwocie 5 001- 10 000 zł, 15% zwrotów w kwocie 10 001- 20 000 zł);
- Naczelnik US nie wprowadził w procedurach wewnętrznych określenia sposobu ustalania losowego doboru próby, co było wymagane zgodnie z Wytycznymi MF z lutego 2022 roku. Zgodnie z uzyskanymi informacjami²¹ stosowano następującą praktykę:

(...) Z uwagi na niewielką ilość zwrotów w danym przedziale kwotowym AUTO-ZWROTÓW weryfikowane deklaracje wybierane są losowo. Pracownik SKA stara się jednak by deklaracje objęte próbą nie powielały się (pomimo tego zdarzają się powtórzenia weryfikacji konkretnych podmiotów);

- Naczelnik US nie określił przesłanek uzasadniających nadanie podatnikowi znacznika Stop Auto_Zwrot w systemie POltax2Plus, zasad weryfikacji jego aktualności, w tym czas przeprowadzania powtórnej analizy podmiotu oraz nie wyznaczył osób odpowiedzialnych za wprowadzania i wycofywanie znacznika. Obowiązek ten został wprowadzony w Wytycznych MF z lutego 2022 r.

Odnosząc się do niezrealizowanych wymienionych obowiązków wynikających z Wytycznych MF, Naczelnik poinformował m.in. że:

- w 2023 roku nie wystąpiły przypadki nadania podatnikowi znacznika Stop AUTO_ZWROT,
- w Urzędzie trwają prace związane z opracowaniem nowej procedury obsługi deklaracji dla podatku od towarów i usług (w tym kwestie przesłanek uzasadniających nadanie podatnikowi znacznika Stop AUTO-ZWROT w systemie Poltax2bPlus oraz próby kontrolnej AUTO-ZWROT zgodnie z Wytycznymi do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług).

²⁰ Pismo Naczelnika US z 25 czerwca 2024 roku – akta kontroli str. 36-40

²¹ Pismo Naczelnika US z 25 czerwca 2024 roku -akta kontroli str...

II. Podsumowanie wyników kontroli

Wyniki kontroli wskazują, że funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą nie budzi większych zastrzeżeń. Stwierdzone jednakże jednostkowe nieprawidłowości i uchybienia, w następującym zakresie:

- Jeden przypadek, w którym Dyrektor IAS w Szczecinie uchylił postanowienie NUS w Choszcznie o przedłużeniu terminu zwrotu podatku VAT, w związku z niewykazaniem w wystarczający sposób zasadności przedłużenia terminu zwrotu podatku (konsekwencją była konieczność wypłacenia odsetek za nieterminowy zwrot),
- Jeden przypadek, w którym Naczelnik US prowadził postępowanie dot. zwrotu podatku w sposób wskazujący na jego przewlekłość, trzykrotnie przedłużając termin zwrotu oraz nie przedstawiając w wydanych postanowieniach wystarczających przesłanek uzasadniających tak długi okres rozpatrywania zwrotu (zwrotu z terminem 60 dniowym dokonano po 222 dniach),
- Dokonywanie weryfikacji zasadności zwrotu wykazywanego w deklaracji w sposób odbiegający od sposobu określonego w Wytycznych MF, w zakresie dotyczącym podejmowania decyzji o przeprowadzeniu czynności sprawdzających (dot. osoby podejmującej decyzję oraz czasu, gdy taka decyzja jest podejmowana),
- Nie dokumentowanie czynności sprawdzających podejmowanych w ramach weryfikacji zasadności wykazanej przez podatnika kwoty zwrotu, w sposób zgodny z obowiązującymi wytycznymi (dot. czynności sprawdzających zakończonych wynikiem negatywnym),
- Niezrealizowanie Wytycznych MF w zakresie uregulowania we własnym zakresie zagadnień dotyczących:
 - ✓ określenia przez naczelnika urzędu skarbowego przesłanek uzasadniających nadanie podatnikowi znacznika Stop Auto-Zwrot w Poltax2BPlus, zasady weryfikacji jego aktualności oraz osób odpowiedzialnych za wprowadzenie i wycofanie znacznika,
 - ✓ określenia przez naczelnika urzędu skarbowego w procedurze wewnętrznej sposobu ustalania losowego doboru próby kontrolnej zwrotów zrealizowanych w procesie automatyzacji i centralizacji,
- Brak aktualizacji uregulowania wewnętrznego, tj. pisma organizacyjnego 4/2019 Naczelnika US w Choszcznie, uwzględniającego Wytyczne MF z lutego 2022 r.,
- Uchybienia w zakresie rejestrowania czynności sprawdzających w systemie ZISAR (akceptowanie kart czynności sprawdzających ze zwłoką oraz błędy we wskazywaniu terminu zakończonych czynności sprawdzających).

Ponadto zwrócono uwagę na sposób dokumentowania w Urzędzie przeprowadzonych badań zasadności zwrotów wybranych do próby kontrolnej (w przypadku zwrotów realizowanych w procesie automatyzacji i centralizacji, których kwota jest mniejsza niż 10 000 złotych). Stosowana w Urzędzie praktyka może w niewystarczającym zakresie obrazować i dokumentować jakie czynności analityczne były przeprowadzone wobec wytypowanego auto-zwrotu.

Za zapewnienie poprawnej realizacji skontrolowanych działań, odpowiedzialność ponoszą pracownicy komórek, którym powierzono wykonywanie zadań w obszarze objętym kontrolą oraz osoby nadzorujące ich pracę.

Pomimo oceny łącznej pozytywnej z uchybieniami dwóch skontrolowanych obszarów, stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia wskazują na konieczność podjęcia działań, które wyeliminują możliwość ich wystąpienia w przyszłości. Dlatego też zalecam:

1. Ściśle stosować się do „Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług” opracowanych przez MF w lutym 2022 roku.
2. Uaktualnić uregulowania wewnętrzne, uwzględniające obowiązujące Wytyczne MF z lutego 2022 roku.
3. Zwrócić większą uwagę na właściwe i terminowe rejestrowanie czynności sprawdzających w systemie ZISAR.
4. Dokumentować czynności sprawdzające podejmowane w ramach weryfikacji zasadności wykazanej przez podatnika kwoty zwrotu, oraz czynności analityczne podejmowane wobec wytypowanych auto_zwrotów, w sposób odzwierciedlający podjęte działania, ich zakres i dokonane ustalenia.
5. Poinformować o sposobie wykonania zaleceń, przyczynach ich niewykonania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie do 6 września 2024 roku.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Szczecinie

Izabela Zawadzka
/kwalifikowany podpis elektroniczny/

Przepisy, które mają zastosowanie

- art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224),
- art. 25 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 813 z późn. zm.).

URZĄD SKARBOWY W CHOSZCZNI

Krajowa Administracja
Skarbowa

Choszczno, 18 sierpnia 2025 roku

UNP: 3203-25-023699

Sprawa: wyłączenie ujawnienia danych
Znak sprawy: **3203-SOB.0150.4.2025**
Kontakt: Grażyna Kamela
Główny specjalista
tel. (95) 717-43-02
grazyna.kamela@mf.gov.pl

Wyłączenie ujawnienia danych

Dotyczy wystąpienia pokontrolnego Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie z 24 lipca 2024 roku, znak: 3201-IWW.0921.15.2024.22:

1. Zakres wyłączenia: dane objęte tajemnicą skarbową.

Podstawa wyłączenia: art. 293 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025r., poz. 111).

2. Zakres wyłączenia: imię i nazwisko osoby fizycznej.

Podstawa wyłączenia: ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U z 2019 r. poz.1781).

Organ dokonujący wyłączenia – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Choszcznie.

Podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia – osoba fizyczna.

Z wyrazami szacunku

Naczelnik

Urzędu Skarbowego
w Choszcznie

Mariola Piasecka

(kwalifikowany podpis elektroniczny)
pismo zostało utrwalone elektronicznie

Signed by: Podpisany przez
Mariola Piasecka
Data i Czas: 2025.08.18 11:52

